

Achoimre Feidhmiúcháin

Tuarascáil Bhliantúil
EASO ar staid
an tearmainn
san Aontas Eorpach
2018

Printed by Bietlot in Belgium

Arna chríochnú i Meitheamh 2019

Níl an EASO ná aon duine eile a bheadh ag gníomhú thar ceann na gníomhaireachta freagrach as an úsáid a d'fhéadfaí a bhaint as an bhfaisnéis thíos.

Lucsamburg: Oifig Foilseachán an Aontais Eorpaigh, 2019

Print ISBN 978-92-9476-739-4 doi:10.2847/862638 BZ-02-19-250-GA-C
PDF ISBN 978-92-9476-453-9 doi:10.2847/552600 BZ-02-19-250-GA-N

Pictiúr clúdaigh: © European Asylum Support Office, Austin Tufigno

© European Asylum Support Office, 2019

Údaraítear atáirgeadh ach an fhoinsé a admháil.

Chun grianghraif nó ábhar eile nach bhfuil faoi chóipcheart a úsáid nó a atáirgeadh, ní mór cead a fháil go díreach ó shealbhóirí an chóipchirt.

Achoimre Feidhmiúcháin

**Tuarascáil Bhliantúil
EASO ar staid
an tearmainn
san Aontas Eorpach
2018**

24 Meitheamh 2019

Codanna den Achoimre Feidhmiúcháin

Achoimre Feidhmiúcháin	3
Forbairtí ar leibhéal an Aontais	4
Cosaint Idirnáisiúnta san AE+	8
Forbairtí tábhachtacha ar an leibhéal náisiúnta	15
Feidhmiú CET	16

Achoimre Feidhmiúcháin

Réamhrá

Sa Tuarascáil Bhliantúil ar Staid an Tearmainn san Aontas Eorpach 2018 ó EASO, tugtar forbhreathnú cuimsitheach ar fhorbairtí maidir le cosaint idirnáisiúnta ar leibhéal Eorpach agus ar leibhéal na gcóras náisiúnta tearmainn. Tá an Tuarascáil bunaithe ar raon leathan foinsí, iniúchtar inti na príomhthreochtaí staidrimh agus déantar anailís inti ar athruithe i dtíortha AE+ maidir leis an reachtaíocht, na beartais, na cleachtais agus an cásdlí náisiúnta atá i bhfeidhm acu. Cé go ndírítear sa tuarascáil ar phríomhréimsí den Chomhchóras Eorpach Tearmainn, déantar roinnt mhaith tagairtí riachtanacha inti don mhór-chomhthéacs imirce agus ceart bunúsach freisin.

Forbairtí ar leibhéal an Aontais

Tuairiscíodh forbairtí suntasacha i réimse na cosanta idirnáisiúnta san Aontas Eorpach sa bhliain 2018.

Leanadh leis an gcaibidlíocht idirinstiúideach maidir leis na tograí um athchóiriú tearmainn. I mí na Nollag 2017, leag an Chomhairle Eorpach sprioc amach chun seasamh a bhaint amach maidir le hathchóiriú foriomlán faoi mhí an Mheithimh 2018. Rinneadh dul chun cinn suntasach ar chúig as seacht dtogra: **Gníomhaireacht an Aontais Eorpaigh do Chúrsaí Tearmainn, Rialachán Eurodac, Creat-Rialachán Athlonnaithe an Aontais, an Rialachán um Cháilíocht agus an Treoir maidir le Coinníollacha Glactha**, ar bhain na comhreachtóirí comhaontú leathan polaitiúil amach ina leith faoin spriocdháta i mí an Mheithimh 2018. Fós féin, lean éagsúlachtaí ar roinnt saincheisteanna conspóideacha ar aghaidh agus chuir tromlach na mBallstát in iúl go raibh inní orthu maidir le ceann amháin nó níos mó de na tograí um athchóiriú tearmainn a ghlacadh sula raibh gach ceann acu réidh lena nglacadh, d'ainneoin an tairbhe a bhain le gach togra aonair a ghlacadh ar leithligh. Ó shin i leith, d'ainneoin roinnt dul chun cinn ar an leibhéal teicniúil, ní raibh an Chomhairle in ann seasamh a ghlacadh maidir le **Rialachán Bhaile Átha Cliath** agus an **Rialachán Nós Imeachta Tearmainn**; mar sin, níl athchóiriú tearmainn fós tugtha chun críche. In 2018, ghlac Parlaimint na hEorpa a seasamh maidir leis an Rialachán Nós Imeachta Tearmainn, rud a chiallaíonn go bhfuil seasamh glactha aici le gach comhad CET. Le linn na caibidlíochta ar na tograí um athchóiriú tearmainn, cuireadh béim ar mhéadú ar dhlúthpháirtíocht i measc tíortha agus freagracht chomhroinnte mar

bhunchloch maidir le feidhmiú agus calabrú breise CET.

I gcomhréir leis an bhfreagracht atá air a áirithiú go gcuirtear dlí an Aontais i bhfeidhm go cuí, rinne an Coimisiún Eorpach bearta faoi chuimsiú nósanna imeachta sáraithe lenar bhain an Bhulgáir, an Ungáir, an Pholainn, agus an tSlóivéin.

D'eisigh Cúirt Bhreithiúnais an Aontais Eorpaigh 16 bhreithiúnas ar thagairtí maidir le réamhrailuithe ag léirmhíniú Rialachán Bhaile Átha Cliath, an Treoir maidir le Nósanna Imeachta Tearmainn agus an Treoir um Cháilíocht. Níor eisíodh aon chinneadh i ndáil leis an Treoir maidir le Coinníollacha Glactha, cé go bhfuil dhá chás ábhartha ar feitheamh.

Sainíodh dlúthpháirtíocht mhéadaithe i measc tíortha AE+ agus braistint chomhfhreagrachta mar bhunchloch bhunaidh maidir le feidhmiú agus calabrú CET.

Torthaí
Eochair

Go sonrath, rinne CBAE anailís ar shaincheisteanna a bhaineann le gnéithe teicniúla i dtaca le hiarrataí ar ghabháil ar láimh agus ar ghabháil ar ais faoi Rialachán Bhaile Átha Cliath III, amhail teorainneacha ama is infheidhme i gcéimeanna éagsúla de

nós imeachta Bhaile Átha Cliath; fianaise a chuir iarratasóirí i láthair chun éilimh a dhearbhu maidir lena greideamh reiligiúnach agus an riosca géarleanúna ar chúiseanna a bhaineann le reiligiún; an tábhacht a bhaineann le measúnú aonair ar éilimh ar thearmann, atá le déanamh i gcomhthéacs imthosca pearsanta an iarratasóra; measúnú ar na fíricí agus ar na himthosca a bhaineann le claonadh gnéasach dearbhaithe iarratasóirí; incháilitheacht do chosaint choimhdeach iarratasóirí ar íospartaigh chéastóireachta iad, i gcás go bhféadfaí go mbainfí díobh d'aon ghnó cúram síceolaíoch cuí má fhilleann siad ar a dtír thionscnaimh, fiú mura bhfuil baol ann go ndéanfaí iad a chéasadh arís; próiseáil iarratas arna gcur isteach ag daoine atá cláraithe le Gníomhaireacht na Náisiún Aontaithe um Fhóirithint agus Oibreacha ar mhaithe le dídeanaithe Palaistíneacha sa Neasoirthear (UNRWA); forais eisiata i gcomhthéacs na cosanta coimhdí; sochair slándála sóisialta do dhídeanaithe a bhfuil ceadanna cónaithe sealadacha acu; coincheapa na dtíortha sábháilte a chur i bhfeidhm; sainmhíniú breise ar nósanna imeachta maidir le hachomhairc dara céime; agus athaontú teaghlaigh mionaoiseach neamhthionlactha a shroicheadh lán-aois tar éis iarratas a thaisceadh.

Leanadh sa bhliain 2018 leis an gClár Oibre Eorpach maidir leis an Imirce a chur chun feidhme agus rinneadh achoimre air sa Teachtaireacht a d'eisigh an Coimisiún maidir le cur chun feidhme an Chláir Oibre Eorpaigh i ndáil leis an Imirce. Léirigh forbairtí ábhartha le linn 2018 iarracht chomhordaithe chun aistriú ó fhreagairtí ad hoc go réitigh mharthanacha a bheadh slán amach anseo i réimse an tearmainn. Cé go bhfuil bearta struchtúracha fadtéarmacha á bhforbairt freisin, tá roinnt beart láithreach sainaitheanta ag an gCoimisiún chun aghaidh a thabhairt ar shaincheisteanna práinneacha feadh

bhealaí na Meánmhara Thiar, Láir, agus na Meánmhara Thoir, lena n-áirítear cúnamh a sholáthar do Mharacó, feabhas a chur ar choinníollacha imirceach sa Libia, le béim ar na daoine is leochaílí, agus sreafaí oibre oibriúcháin ar oileáin na Gréige a bharrfheabhsú tuilleadh.

Sa Ghréig...

Dhírigh an ghníomhaíocht ar dhálaí maireachtála a fheabhsú sna teophointí agus béim á leagan ar fhreastal ar riachtanais ghrúpaí leochaileacha.

Sa **Ghréig**, cuirtear cur chuige na dteophointí i bhfeidhm taobh leis an ráiteas ón Aontas Eorpach agus ón Tuirc, a bhfuil mar chuid de na haidhmeanna leis, cosc a chur ar bhealaí nua farraige nó talún a chruthú le haghaidh imirce neamhdhleathach ón Tuirc chuig an Aontas Eorpach. I bhfianaise brú leanúnach imirce agus líon íseal fillteacha, bhí ról lárnach ag cur chuige na dteophointí maidir leis an staid ar na hoileán a chobhsú. Dhírigh an ghníomhaíocht ar dhálaí maireachtála a fheabhsú sna teophointí agus béim á leagan ar fhreastal ar riachtanais ghrúpaí leochaileacha. Cuireadh leis na hiarrachtaí sin le méadú ar an gcumas glactha ar an mórtír agus le reachtaíocht nua ar chóras caomhnóireachta náisiúnta do mhionaoisigh. Ag an am céanna, tá brú trom ar an mbonneagar, ar sheirbhíse leighis agus ar bhainistíocht dramhaíola mar thoradh ar róphlódú na n-oileán, agus tá méadú tagtha ar an teannas idir imircigh agus codanna den daonra. I mí an

Mhárta 2019, trí bliana tar éis an ráitis ón Aontas Eorpach agus ón Tuirc, d'fhoilsigh an Coimisiún tuarascáil ina raibh faisnéis faoi thorthaí carnacha thrí bliana a chur chun feidhme.

Is díol suntais é, go bhfuil teacht isteach neamhrialta ón Tuirc chuig oileáin na Gréige fós 97 % níos ísle ná mar a bhí le linn na tréimhse sula raibh feidhm ag an Ráiteas, agus tá laghdú suntasach ar líon na ndaoine a cailleadh ar muir. Ag an am céanna, le linn 2018, tá méadú suntasach tagtha ar líon na dtrasnuithe neamhrialta ón Tuirc go dtí an Ghréig tríd an teorainn talún, agus is Turcaigh iad thart ar leath na ndaoine a thrasnaíonn an teorainn. Léiríonn sé sin gur gá tacaíocht a threisiú ag an teorainn. Ó mhí an Mhárta 2019, athlonnaíodh 20 292 dídeanaí Siriach ón Tuirc go tíortha AE+, agus leithdháileadh EUR 192 milliún san iomlán ó chistí an Chiste um Thearmann, Imirce agus Lánpháirtíocht chun tacú le ligean isteach dleathach Siriach ón Tuirc. Ina theannta sin, do na blianta 2016-2019, díródh EUR 6 bhiliún EUR san iomlán tríd an tSaoráid do Dhídeanaíthe sa Tuirc, le leath de ag teacht ó chistí an Aontais agus an leath eile ag teacht ó ranníocaíochtaí náisiúnta aonair ó thíortha AE+. Tá gá le tuilleadh dul chun cinn maidir le fillleadh go dtí an Tuirc ó na hoileáin Ghréagacha a chur chun feidhme.

San **Iodáil**, lean gníomhaireachtaí AE orthu ag soláthar a dtacaíochta do chur chun feidhme chur chuige na dteophointí, ag cur a leibhéil foirne in oiriúint do na riachtanais reatha. In 2018, áiríodh le rannchuidiú an Aontais i dtreo chur chun feidhme chur chuige na dteophointí, i measc gníomhaíochtaí eile, feidhmíocht scagtha thánaistigh, soláthar cúnamh leighis, agus idirghabháil idirchultúrtha. Ina theannta sin, chuir an tAontas cúnamh airgeadais ar fáil, agus imscaradh saeolaíthe chun tacú le scagadh, clárú, aithint agus soláthar faisnéise d'imirce.

San Iodáil...

lean gníomhaireachtaí AE orthu ag soláthar a dtacaíochta do chur chun feidhme chur chuige na dteophointí, ag cur a leibhéil foirne in oiriúint do na riachtanais reatha.

Le linn 2018, spreag díbhordáil imirceach agus dídeanaíthe a tarrtháladh ar muir sa Mheánmhuir díospóireachtaí faoi dhlúthpháirtíocht, comhroinnt freagrachta agus cur chuige níos córasaí agus níos comhordaithe ón Aontas Eorpach a fhorbairt maidir le díbhordáil, glacadh ar an gcéad chéim, clárú agus athlonnú. Chuige sin, cuireadh an smaoineamh chun tosaigh maidir le socrúithe sealadacha a chur i bhfeidhm, a d'fhéadfadh a bheith ina réiteach idir an dá linn go dtí go dtiocfaidh Rialachán nua Bhaile Átha Cliath i bhfeidhm, ag tarraingt ar an taithí a fuarthas ar réitigh ad hoc maidir le díbhordáil i rith an tsamhraidh 2018. D'fhéadfaí na socrúithe sealadacha sin a fhorbairt i bplean oibre trédhearcaic céim ar chéim, bunaithe ar chomhthuscint ar leasanna comhroinnte, a chinnteodh go soláthrófaí cúnamh oibríochtúil agus éifeachtach ón gCoimisiún, ó ghníomhaireachtaí AE, agus ó Bhallstáit eile chuig an mBallstát lena mbaineann.

Is meicníochtaí lárnacha iad ligean isteach athlonnaithe agus daonnúla a chuireann bealach sábháilte agus dlíthiúil ar fáil don AE+ do dhaoine a bhfuil cosaint idirnáisiúnta de dhíth orthu, agus an brú

atá ar thíortha a bhfuil líon mór dídeanaithe iontu a mhaolú ag an am céanna.

D'fhéadfadh socrúithe sealadacha le haghaidh díbhordála, a forbraíodh i bplean oibre trédhearcach céim ar chéim, bunaithe ar chomhthuiscint de leasanna comhroinnte, seachadadh cúnamh oibríochtúil agus éifeachtaigh ón gCoimisiún a áirithiú, ó ghníomhaireachtaí AE, agus ó Bhallstát eile chuig an mBallstát atá faoi bhrú.

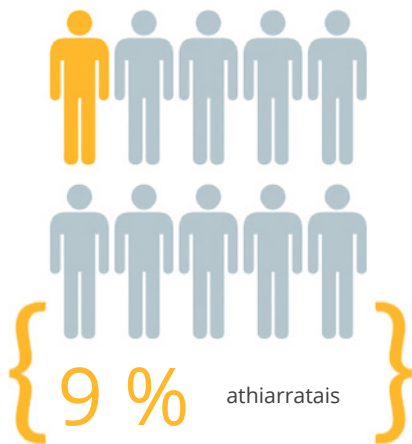
Torthaí Eochair

Sna blianta 2015-2017, trí chlár athlonnaithe éagsúla AE, athlonnaíodh 27 800 duine san Eoraip, agus faoin Scéim nua Athlonnaithe Eorpach, tá níos mó ná 50 000 áit athlonnaithe curtha i ngeall ag 20 Ballstát AE le cur chun feidhme faoi dheireadh mhí Dheireadh Fómhair 2019, rud a fhágann gurb é an tionscnamh seo an iarracht is mó maidir le hathlonnú atá déanta ag an Aontas go dtí seo. Ó mhí an Márta 2019, tá os cionn 24 000 de na hathlonnaithe sin tagtha chun cinn. I gcomhar leis an Scéim Athlonnaithe Eorpach, tá ról ag clár

athlonnaithe náisiúnta freisin maidir le bealach dlíthiúil agus sábháilte a sholáthar do dhaoine aonair a bhfuil cosaint de dhíth orthu. Ar deireadh, cabhraíonn clár um ligean isteach ar fhorais dhaonnúla, lena n-áirítear tionscnaimh urraíochta príobháidí a chuirtear i bhfeidhm i roinnt tíortha AE+, go suntasach i dtreo na críche céanna.

Maidir leis an ngné sheachtrach de bheartas imirce an Aontais, in 2018, lean an tAontas lena chomhoibriú le comhpháirtithe seachtracha chun aghaidh a thabhairt go dearfach ar cheist na himirce, trí chur chuige cuimsitheach atá fréamhaithe san iltaobhachas. Ar bhuaicphointí an dul chun cinn a rinneadh sa réimse sin in 2018 áirítear: tuilleadh acmhainní a leithdháileadh chun clár a chur feidhme faoi chuimsiú Ciste Iontaobhais Éigeandála an Aontais Eorpaigh don Afraic agus an Chiste Infheistíochta Seachtraí; líonraí smuigleála a chomhrac trí bhearta oibríochtúla d'fhonn comhar i bhforfeidhmí an dlí a fheabhsú; fillleadh ordúil a chur chun cinn chomh maith le hathlígian isteach i gcomhphlé le tíortha comhpháirtíochta, chomh maith le cúnamh ath-lánpháirtithe a sholáthar; bainistíocht teorann a fheabhsú trí chomhaontuithe a shíniú ar chomhoibríochtaí ar dhá thaobh na dteorainneacha comónta, oiliúint, agus comhroinnt saineolais; agus cúnamh a sholáthar chun dídeanaithe agus imircigh a chosaint thar lear. I measc na gcéimeanna sa todhchaí maidir le gné sheachtrach bheartas imirce an Aontais tá comhaontuithe stádais le tíortha na mBalcán Thiar a thabhairt chun críche; forbairt comhaontuithe nua um athlígian isteach le tríú tíortha; agus síneadh a chur le comhpháirtíochtaí oibríochtúla le tríú tíortha i réimsí na n-imscrúduithe comhpháirteacha, i bhforbairt acmhainní agus i malartú oifigeach idirchaidrimh.

Cosaint Idirnáisiúnta san AE+

Ba laghdú é an 664 480 iarratas ar chosaint idirnáisiúnta in AE+, don tríú bliain as a chéile, don 10 % an uair seo. Cé gur fhan líon na n-iarratas an-chobhsaí i rith 2018, tá cobhsaíocht choibhneasta ar leibhéal an AE+ ag ceilt éagsúlachtaí móra idir na Ballstáit agus idir saoránachtaí aonair.

I dtéarmaí treochtaí staitistiúla, in 2018, bhí 664 480 iarratas ar chosaint idirnáisiúnta i dtíortha AE+, rud a léirigh laghdú don tríú bliain as a chéile, an uair seo 10 %. Bhain thart ar 9 % de na hiarratais go léir le hathiarratasóirí. Bhí an líon iarratas a taisceadh in AE+ cosúil le 2014, nuair a taisceadh 662 165 iarratas. Is fiú a thabhairt faoi deara, cé gur fhan líon na n-iarratas thar a bheith cobhsaí i rith 2018, go gceileann an chobhsaíocht choibhneasta ar leibhéal AE+ móréagsúlacht idir Ballstáit agus idir saoránachtaí aonair a dhéanann iarratas. Tháinig laghdú ar an mbrú

imirceach ag teorainneacha seachtracha an Aontais Eorpaigh don tríú bliain as a chéile. Tharla borradh i mbrath ag bealach na Meánmhara Thiar (níos mó ná dúbailt), ag teacht le líon na mbrath ag bealach na Meánmhara Thoir (thart ar 57 000 an ceann).

Ba iad an tSiria (ó 2013) (13 %), an Afganastáin agus an Iaráic (7 % an ceann) na trí phríomhthír thionscnaimh de chuid iarratasóirí san AE+, le chéile is ionann iad agus breis is an ceathrú cuid de na hiarratasóirí go léir in 2018 (27 %).

Ar an 10 saoránacht tionscnaimh is mó iarratas áiríodh an Phacastáin, an Nigéir, an Iaráin, an Tuirc (4 % an ceann), Veiniséala, an Albáin agus an tSeoirsia (3 % an ceann).

I dtíortha comharsanacha na Siria, mar atá an Iaráic, an Iordáin, an Liobáin, an Tuirc, an Éigipt - agus tíortha eile san Afraic Thuaidh, b'ionann agus thart ar 5.7 milliún duine an líon dídeanaithe Síracha cláraithe a bhí ann faoi dheireadh na bliana 2018, dar le hArd-Choimisinéir na Náisiún Aontaithe le ghaird Dídeanaithe.

Cosúil leis na blianta roimhe seo, in 2018 b'amhlaidh go raibh níos mó ná dhá thrian de na hiarratasóirí go léir ina bhfir nó ina mbuachaillí agus trian amháin díobh ina mná nó ina gcaoilíní. Bhí beagnach leath na n-iarratasóirí idir 18 agus 35 bliana d'aois, agus ba mhionaoisigh beagnach aon trian díobh.

In 2018, chuir thart ar 20 325 mionaoiseach neamhthionlactha isteach ar chosaint idirnáisiúnta san AE+, ag léiriú laghdú mór de 37 % i gcomparáid le 2017. Ba é 3 % an sciar de mhionaoisigh neamhthionlachta

i gcomparáid leis na hiarratasóirí go léir, cosúil le 2017. Taisceadh beagnach trí cheathrú de na hiarratais i gcúig thír AE+: an Ghearmáin, an Iodáil, an Ríocht Aontaithe, an Ghréig agus an Ísiltír.

Maidir le tíortha glactha, in 2018, taisceadh formhór na n-iarratas ar thearmann sa Ghearmáin, sa Fhrainc, sa Ghréig, san Iodáil, agus sa Spáinn. I dteannta a chéile, bhí na cúig thír sin freagrach as trí cheathrú de na hiarratais ar fad a cuireadh isteach san AE+. Fuair an Ghearmáin na hiarratais is mó (184 180) don seachtú bliain as a chéile, in ainneoin laghdú 17 % i gcomparáid le 2017.

Mhéadaigh iarratais sa Fhrainc don cheathrú bliain as a chéile, oiread agus 120 425 in 2018, an leibhéal is airde a taifeadh sa Fhrainc go dtí seo. Ba í an Ghréig an tír a raibh an tríú líon is airde iarratas aici a taisceadh san AE+ in 2018, ag méadú don chúigiú bliain as a chéile, go 66 965 iarratas. Tharla athrú suntasach san Iodáil, áit ar tháinig laghdú 53 % ar iarratais. D'fhan an Spáinn sa chúigiú háit, ach mhéadaigh iarratais ó 36 605 in 2017 go 54 050 in 2018.

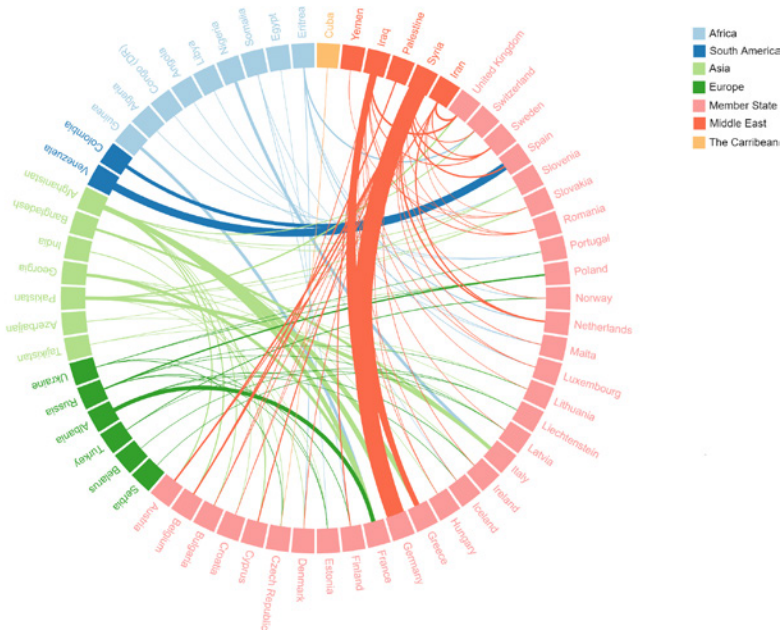
Léiríonn sé sin treocht mheasctha thábhachtach a luadh ag tús na coda seo: léiríodh an laghdú foriomlán 11 % ar iarratais idir 2017 agus 2018 in AE+ i mbreis agus leath de na tíortha AE+ go léir, agus sa leath eile, mhéadaigh na hiarratais, go mór i roinnt tíortha. Áiríodh ar na cúig thír is mó glactha in aghaidh an duine **an Chipir, an Ghréig, Málta, Liechtenstein,** agus **Lucsamburg.**

Soláthraíonn na príomhshreafaí tearmainn, go sonrach, diaid de shaoránachtaí i dtíortha glactha, pictiúr beagán níos caolchúisí ná mar a dhéanann dálaí ar leith maidir leis na tíortha tionscnaimh agus na tíortha glactha.

Ba ar an nGearmáin, ar an bhFrainc, ar an nGréig agus ar an Spáinn a bhí na 10 bpríomhphlódaithe in 2018 dírithe. Ní bhfuair an Iodáil aon cheann de na 10 bpríomhshreabhadh, cé gurb í an ceathrú tír ghlactha ar an iomlán; is dócha go leanann sé sin an laghdú ar shaoránachtaí ar leith a chuireann iarratas isteach san Iodáil agus freisin éagsúlú na n-iarratas.

Bhain na deich bpríomhshreabhadh le seacht saoránacht, iad go léir laistigh de na deich saoránacht tionscnaimh is mó in 2018: In ainneoin na n-iarratas ag laghdú ar an iomlán, fuair an Ghearmáin sé cinn ar a laghad de na deich bplódú is mó isteach ó shaoránachtaí ar leith: Siriaigh, Iarácaigh, Afganastánaigh, Iaránaigh, Nigéaraigh agus Turcaigh. Fuair an Ghréig dhá cheann de na príomhshreafaí (Siriaigh go dtí an Ghréig agus Afganastánaigh go dtí an Ghréig). Ní bhfuair an Spáinn agus an Fhrainc ach ceann amháin de na príomhshreafaí: Veiniséalaigh go dtí an Spáinn (an dara plódú isteach is mó isteach i dtír AE+ in 2018) agus Afganastánaigh go dtí an Fhrainc. Bhí Pacastánaigh, Albánaigh agus Seoirsigh i measc na ndeich saoránacht tionscnaimh is mó san AE+, ach ní raibh siad ar na deich sreabh is mó chuig tíortha sonracha AE+. Ciallaíonn sé sin go raibh níos lú iarratas i gceann amháin nó i roinnt tíortha do na saoránachtaí sin.

Hiarratais is fearr ar chosaint idirnáisiúnta in 2018, de réir thír AE+ agus saoránachtaí tionscnaimh

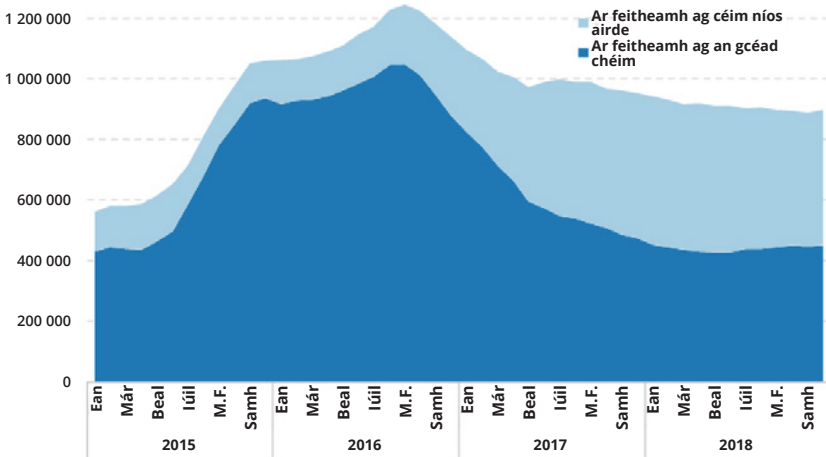
Foinse: Eurostat

Ar an iomlán in 2018, tarraingíodh siar thart ar 57 390 iarratas ar fud thíortha AE+, thart ar leath an oiread agus a tarraingíodh siar in 2017. B'ionann agus 9 %, céatadán a bhí níos ísle ná mar a bhí le blianta roimhe sin, an cóimheas idir an líon iarratas a tarraingíodh siar agus an líon iomlán iarratas a cuireadh isteach i dtíortha AE+. De réir sonraí EASO, agus cosúil le blianta roimhe sin, bhí thart ar cheithre chúigiú de na haistarraingtí san AE+ intuigthe.

Maidir le cásanna atá ar feitheamh, ag deireadh 2018, bhí thart ar 896 560 iarratas ag feitheamh ar chinneadh deiridh san AE+, rud a léirigh laghdú 6 % i gcomparáid le 2017.

Bhí líon na gcásanna a bhí ar feitheamh ag deireadh 2018 i bhfad níos airde ná mar a bhí ag deireadh 2014; mar sin féin, cláraíodh laghdú don dara bliain as a chéile. Is fiú a thabhairt faoi deara go raibh líon na gcásanna a bhí ar feitheamh ag an gcéad chéim beagnach comhionann le líon na gcásanna a bhí ar feitheamh ag an dara céim agus céimeanna níos airde, thart ar 448 000 gach ceann acu. Dá bhrí sin, ag deireadh 2018, ba chosúil go raibh an brú ar chórais náisiúnta tearmainn dáilte go cothrom idir údarásí tearmainn agus comhlachtaí breithiúnacha.

Cásanna atá ar feitheamh ag céad céim (dúghorm) agus ag céim dheiridh (gorm éadrom), 2015-2018

Foinse: Eurostat agus sonraí EPS EASO.

D’fhan na cúig náisiúntacht is mó a bhí ag feitheamh ar chinneadh deiridh mar an gcéanna le 2017, eadhon **Afganastánaigh, Siriaigh, Iarácaigh, Nigéaraigh agus Pacastánaigh**. Cé gur laghdaigh an líon i gcás gach ceann de na náisiúntachtaí sin, b’ionann iad agus níos mó ná leath den líon in AE+. Ag deireadh 2018, lean **an Ghearmáin** de bheith ar an tír leis an líon is mó cás ar feitheamh ag gach céim, in ainneoin laghdú beag i gcomparáid le bliain roimhe sin. Bhí **an Iodáil** ar an dara tír AE+ leis an líon is mó cásanna ar feitheamh, ach tháinig laghdú de bheagnach aon trian ar an líon i gcomparáid le deireadh 2017.

Bhí an méadú iomlán ba mhó ag **an Spáinn** maidir le cásanna a bhí ar feitheamh, bhí dúbailt ann go beagnach 79 000 ag deireadh 2018. Tharla méadú mór foriomlán sa Ghréig freisin, áit ar mhéadaigh an líon os cionn 76 000. Thuairiscigh an Fhrainc freisin go raibh níos mó cásanna ar feitheamh inti ná mar a bhí bliain ó shin, suas le beagnach 53 000. Ag an am céanna, bhí laghdú ar

líon na gcásanna a bhí ar feitheamh i thart ar leath de na tíortha AE+. I sé thír, bhí laghdú de níos mó ná míle cás i gceist; ina theannta sin, i gceithre cinn díobh (an Ghearmáin, an Iodáil, an Ostair agus an tSualainn), laghdú níos mó ná 10 000 cás a bhí ann.

Ar an iomlán, is cosúil go raibh forbairt i líon na gcásanna ar feitheamh nasctha den chuid is mó le hiarratais nua ar thearmann. Ba ionann na tíortha leis an laghdú is mó ar líon na gcásanna ar feitheamh agus iad siúd a raibh an laghdú is mó acu ar iarratais ar thearmann i rith 2018. Bhí a mhalairt fíor freisin: bhí na trí thír leis na méaduithe is suntasaí i líon na gcásanna atá ar feitheamh faoi réir na méaduithe is suntasaí in iarratais ar thearmann.

D’eisigh tíortha AE+ 601 525 chinneadh céadchéime in 2018, laghdú mór de 39 % i gcomparáid le 2017. Dá bhrí sin, ar an iomlán in 2018, cuireadh níos mó iarratas isteach in AE+ ná mar a eisíodh cinntí. Bhí

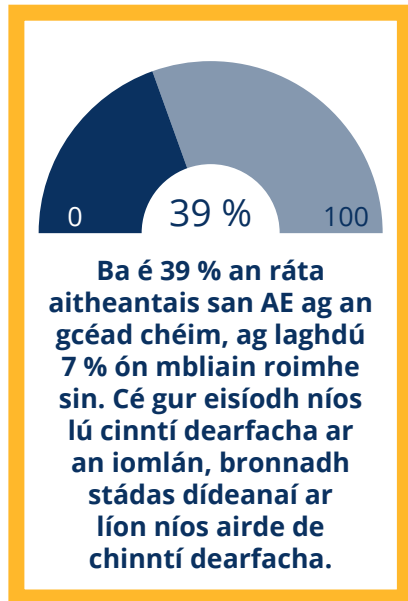
tromlach na gcinntí (367 310, nó 61 %) diúltach; gan cosaint ar bith a thabhairt. Bhí tuairim is 234 220 cinneadh dearfach; díobh siúd, deonaíodh stádas dídeanaí don chuid is mó (129 685 nó 55 % de na cinntí dearfacha), agus deonaíodh cosaint choimhdeach (63 100 nó 27 %) nó cosaint dhaonnúil (41 430 nó 18 %) do chéatadán níos lú. Cé gur eisíodh níos lú cinntí dearfacha ar an iomlán, i gcomparáid leis an mbliaín seo caite, tugadh stádas dídeanaí do chion níos airde de na cinntí dearfacha. Maidir le líon na gcinntí céadchéime a eisíodh i ngach tír, eisíodh formhór na gcinntí sa **Ghearmáin** (30 % de na cinntí go léir), **an Fhrainc** (19 %) agus **an Iodáil** (16 %). D'eisigh na trí thír sin i dteannta a chéile thart ar dhá thrian de na cinntí go léir a eisíodh san AE+.

Ba é 39 % an ráta aitheanta iomlán AE+ i gcinntí céadchéime in 2018, ag laghdú faoi 7 bpointe céatadán ón mbliaín roimhe sin. Tharla an laghdú sin go príomha mar gheall ar thitim sna rátaí aitheantais do roinnt saoránachtaí tionscnaimh, agus go háirithe dóibh siúd ar eisíodh líon ard cinntí ina leith. Taifeadadh rátaí aitheantais níos ísle i gcomparáid leis an mbliaín roimhe sin d'iarratasóirí ón tSomáil, ón Iaráin, ón Iaráic, ón Eiritré agus ón tSiria. I gcodarsnacht leis sin, tuairiscíodh an t-athrú méadaithe d'iarratasóirí ó Veiniséala, ón tSín, ón tSalvadóir agus ón Tuirc.

Ba ó Éimin (89 %), ón tSiria (88 %) agus ón Eiritré (85 %) na rátaí aitheantais is airde ag an AE+, agus ba ón Moldóiv (1 %), ón Macadóin Thuaidh (2 %) agus ón tSeoirsia (5 %) na rátaí aitheantais is ísle d'iarratasóirí.

Is gnách go n-athraíonn rátaí aitheantais idir tíortha AE+, ar luachanna réasúnta íseal agus ard de na rátaí aitheantais, go háirithe d'iarratasóirí ón Afganastáin, ón Iaráin, ón Iaráic agus ón Tuirc. Bhí athrú ar rátaí aitheantais níos teoranta d'iarratasóirí ón Albáin, ón Bhanglaidéis agus ón Nigéir,

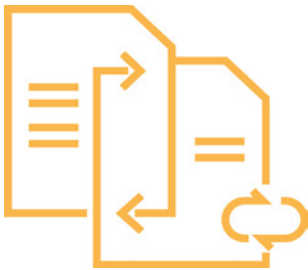
chomh maith le hiarratasóirí ón Eiritré agus ón tSiria.

I gcás saoránachtaí aonair, is féidir go dtugtar le fios go pointe éigin san éagsúlacht sna rátaí glactha i measc tíortha AE+ go bhfuil easpa comhchuíbhithe ann ó thaobh cleachtais chinnteoireachta de (mar thoradh ar dhifríoachtaí sa mheasúnú a dhéantar ar na dálaí i dtír thionscnaimh nó difríoachtaí sa léirmhíniú ar choincheapa dlíthiúla nó mar thoradh ar an gcásdlí náisiúnta). Is féidir go dtugtar le fios inti freisin, áfach, gurb amhlaidh, fiú i measc iarratasóirí ón aon tír thionscnaimh amháin, go mbíonn roinnt de thíortha AE+ ag glacadh daoine aonair a bhfuil forais chosanta an-difriúil acu, lena n-áirítear, mar shampla, mionlaigh eitneacha ar leith, daoine ó réigiúin áirithe laistigh de thír, nó iarratasóirí ar leanaí neamhthionlactha iad.

Maidir le scrúdú a dhéanamh ar iarratais ar chosaint idirnáisiúnta ag an gcéad chéim,

féadfaidh na Ballstáit úsáid a bhaint as nósanna imeachta speisialta, amhail nósanna imeachta brostaithe, nósanna imeachta um chriosanna teorann agus nósanna imeachta tosaíochta, agus iad ag gníomhú ag an am céanna i gcomhréir leis na bunphrionsabail agus na bunráthaíochtaí a bheartaítear i reachtaíocht tearmainn na hEorpa. Cé gur diúltú ba thoradh le formhór na gcinntí céadchéime arna n-eisiúint san AE+ i líon i bhfad níos mó a bhain úsáid as nósanna imeachta brostaithe nó teorann ná mar a dhéantar i gcinntí a rinneadh trí ghnáthnósanna imeachta, tá cásanna ann ina dtugtar cosaint idirnáisiúnta ag úsáid nósanna imeachta speisialta. De réir sonraí a malartaíodh faoi chuimsiú Chóras Réamhrabhaidh agus Ullmhachta EASO, ba é 11 % an ráta aitheantais do chinntí céadchéime a eisíodh ag baint úsáide as nósanna imeachta brostaithe, agus 12 % dóibh siúd a bhí ag úsáid an nós imeachta teorann.

Maidir le cinntí a eisíodh in achomharc nó in athbhreithniú, in 2018, d'eisigh tíortha AE+ 314 915 chinneadh ag an dara céim nó níos airde, méadú 9 % i gcomparáid le 2017. Ina theannta sin, in 2018, tugadh cosaint éigin do sciar níos airde de na cinntí deiridh: ba é 37 % an ráta aitheantais do chinntí a eisíodh ag an gcéim dheiridh, méadú ó 33 % in 2017. D'eisigh trí thír AE+ trí cheathrú de na cinntí deiridh in 2018: an Ghearmáin, an Fhrainc nó an Iodáil. Príomhfhorbairt ab ea an méadú géar ar líon na gcinntí deiridh a eisíodh d'iarratasóirí

ó thíortha Iarthar na hAfraice, mar shampla an Ghaimbia, an Cósta Eabhair, an Nigéir agus an tSeineagáil.

Maidir le feidhmiú chóras Bhaile Átha Cliath sa bhliain 2018, is féidir roinnt forbairtí a thuairisciú ar bhonn shonraí EASO, inar tugadh le fios go raibh laghdú 5 % ann ar an iomlán sa líon cinntí a rinneadh ar iarrataí faoi chóras Bhaile Átha Cliath. Thairis sin, rinne 28 dtír AE+ sonraí a mhalartú go rialta maidir leis na cinntí a fuair siad ar a n-iarrataí amach as Baile Átha Cliath in 2018. Rinne an Ríocht Aontaithe sonraí a chomhroinnt don tréimhse Lúnasa – Nollaig 2018. Fuair na 28 dtír AE+ 138 445 chinneadh maidir lena n-iarrataí as Baile Átha Cliath, agus má mheastar an tuairisciú páirteach ón Ríocht Aontaithe méadaítear an líon go 139 984. In 2018, ba é 23 % an cóimheas idir cinntí a fuarthas i mBaile Átha Cliath agus iarratais ar thearmann, méadú beag i gcomparáid le 2017. D'fhéadfadh sé sin a thabhairt le tuiscint gur lean líon ard iarratasóirí ar chosaint idirnáisiúnta ag tabhairt faoi ghluaiseachtaí tánaisteacha i dtíortha AE+ Fuair **an Ghearmáin** agus **an Fhrainc** an chuid is mó de na cinntí ar iarratais Bhaile Átha Cliath, 37 % agus 29 % acu ar fad faoi seach. I measc na dtíortha eile a fuair líon ard freagraí in 2018 bhí **an Ísiltír**, **an Bheilg**, **an Ostair**, **an Iodáil**, **an Eilvéis** agus **an Ghréig**. I measc na n-athruithe is tábhachtaí a bhí ann i gcomparáid le 2017 bhí méadú suntasach ar chinntí Bhaile Átha Cliath a d'eisigh **an Ghréig** agus **an Spáinn**. Ag an am céanna, bhí laghdú ann i líon na gcásanna inar úsáideadh an clásal lánroghnach i leith na Gréige. Mar sin féin, bhí an laghdú sin an-bheag i gcomparáid leis an méadú ar chinntí na Gréige.

Ba é 67 % an ráta glactha foriomlán maidir le cinntí ar iarratais Bhaile Átha Cliath in 2018, laghdú 8 bpointe céatadáin ó 2017, agus lean éagsúlacht i rátaí glactha le bheith ann ar fud na dtíortha. Bhain formhór

chinntí Bhaile Átha Cliath le saoránaigh na hAfganastáine (9 % den iomlán), na Nigéire (8 %), an Iaráic (6 %) agus an tSiria (6 %). Thairis sin, rinneadh Airteagal 17(1) de Rialachán Bhaile Átha Cliath, ar a dtugtar an clásal lánroghnach nó ceannasachta, a agairt níos mó ná 12 300 uair in 2018; i mbeagnach dhá thrian de na cásanna ar fad, cuireadh an clásal lánroghnach i bhfeidhm sa Ghearmáin.

Maidir le dhá chúigiú de na cásanna ina ndearnadh Airteagal 17(1) a agairt sainaitheodh an Iodáil mar an tír chomhpháirtíochta a bhféadfaí iarraidh a sheoladh chuici, shainaitheoin 22 % an Ghréig agus 9 % an Ungáir. In 2018, chuir na tíortha tuairiscithe breis is 28 n-aistriú i bhfeidhm. Ag breithniú na 26 dtír AE+ a thuairiscigh go rialta in 2017 agus 2018, tháinig méadú thart ar 5 % ar líon iomlán na n-aistrithe. Is í **an Ghearmáin** a rinne beagnach aon trian de na haistrithe in 2018, agus lena linn sin chuir **an Ghréig** agus **an Fhrainc** líon ard aistrithe i bhfeidhm freisin. Ghlac **an Ghearmáin** agus **an Iodáil** breis agus leath na ndaoine a aistríodh. I measc

na dtíortha eile a fuair líon suntasach aistrithe bhí **an Fhrainc**, **an tSualainn**, **an Ríocht Aontaithe**, **an Spáinn** agus **an Eilvéis**.

Tríd is tríd, léirigh na príomhfhorbairtí i dtíortha AE+ maidir le nósanna imeachta Bhaile Átha Cliath líon na gcásanna ar ghá iad a phróiseáil; athruithe suntasacha eagraíochtúla i roinnt tíortha AE+; measúnú ar leas an linbh i gcomhthéacs nósanna imeachta Bhaile Átha Cliath; iarrataí a atosú ar an nGréig chun iarratasóirí a ghlacadh ar láimh/a ghabháil ar ais ag roinnt tíortha AE+; comhaontuithe déthaobhacha a thabhairt chun críche idir roinnt tíortha AE+ chun nósanna imeachta Bhaile Átha Cliath a bhrostú agus roghanna aistrithe a fheabhsú; agus bearta chun a chinntiú go n-aithnítear iarratasóirí leochaileacha agus a riachtanais speisialta i gceart agus go tráthúil i gcomhthéacs nósanna imeachta Bhaile Átha Cliath. Mar a bhí amhlaidh sa bhliain 2016 agus 2017, leanadh ar aghaidh le haistrithe ó Bhaile Átha Cliath chun na hUngáire le linn 2018 freisin (go hiomlán nó go páirteach).

Forbairtí tábhachtacha ar an leibhéal náisiúnta

Leasaigh roinnt tíortha AE+ **an reachtaíocht atá i bhfeidhm acu** maidir le cosaint idirnáisiúnta. Athruithe suntasacha déanta, mar shampla, ag an Ostair, an Bheilg, an Fhrainc, an Ungáir, an Iodáil, agus an tSlóvaic, agus leasaigh tíortha eile a reachtaíocht i réimsí éagsúla a bhaineann le tearmann. In iarracht sláine a gcóras náisiúnta tearmainn a chhalabrú, thug tíortha AE+ isteach, in 2018, beartais agus cleachtais atá dírithe ar iarratais gan bhunús ar chosaint a shainiúint agus a chinntiú nach gcaillfí acmhainní airgeadais, daonna agus ama ar éilimh dá leithéid.

Bhí iarrachtaí i gceist le **bearta** den chineál sin chun céannacht iarratasóirí, lena n-áirítear a n-aois, a dtír bhunaidh agus a mbealach taistil a dhéanamh amach; aon ábhair imní slándála fhéideartha a mheas; measúnú níos fearr a dhéanamh ar inchreidteacht ráiteas na n-iarratasóirí; agus a chinneadh má tá cosaint fós ag teastáil ó thairbhíthe cosanta idirnáisiúnta. Chiollaigh feabhsuithe ar sholáthar faisnéise d'iarratasóirí agus do thairbhíthe cosanta maidir le cearta agus oibleagáidí ag gach céim den phróiseas cosc a chur ar mhí-úsáid neamhbheartaithe an nós imeachta tearmainn.

Chun **éifeachtúlacht a mhéadú** maidir le córais tearmainn, dhírigh tionscnaimh arna ndéanamh ag tíortha AE+ ar atheagrú nósanna imeachta chun leithdháileadh agus úsáid na n-acmhainní atá ar fáil a bharrfheabhsú; béim ar fhaisnéis a bhailiú ó iarratasóirí ag céimeanna tosaigh an phróisis; digitiú agus úsáid teicneolaíochtaí nua; agus tús áite a thabhairt d'iarratais nó iad a rianú go tapa. Ar deireadh, in 2018, i measc na n-iarrachtaí chun caighdeán níos fearr a chothabháil maidir le feidhmiú córas tearmainn bhí oiliúint foirne ag brath ar riachtanais reatha laistigh de thíortha AE+, athbhreithniú na n-ábhar treorach atá ann cheana, agus córais rialaithe cáilíochta agus uirlisí tacaíochta a chur i bhfeidhm chun cinntí a dhéanamh ar iarratais ar chosaint.

Ag an am céanna, lean EASO lena shainordú a chomhlíonadh trí chomhar praiticiúil a éascú i measc na mBallstát agus trí thacaíocht a thabhairt do thíortha a raibh a gcórais tearmainn agus ghlactha faoi bhrú.

Ag an am céanna, lean EASO lena shainordú a chomhlíonadh trí chomhar praiticiúil a éascú i measc thíortha AE+ agus trí thacaíocht a thabhairt do thíortha a raibh a gcórais tearmainn agus ghlactha faoi bhrú; mar a bhí an Bhulgáir, áit ar cuireadh an Plean Tacaíochta Speisialta i gcrích, an Chipir, an Iodáil agus an Ghréig. Cuireadh an tacaíocht sin in oiriúint do riachtanais gach tíre agus san áireamh ann bhí cuidiú maidir le faisnéis a sholáthar d'iarratasóirí; clárúcháin agus iarrataí Bhaile Átha Cliath maidir le glacadh ar láimh agus gabháil ar ais a láimhseáil; gníomhaíochtaí a eagrú i réimse na faisnéise faoin tír thionscnaimh; cur le cumas glactha, go háirithe maidir le mionaoisigh neamhthionlachta; tacaíocht a thabhairt don nós imeachta tearmainn, don nós imeachta glactha agus don fhorbairt acmhainní i gcur chun feidhme CET; agus tacaíocht a sholáthar le bainistíocht riaráiste. Chuir EASO feabhas ar an idirphlé a bhí aige leis an tsochaí shibhialta, ag eagrú cruinnithe téamacha ar phríomhréimsí speise.

Feidhmiú CET

In 2018, thug tíortha AE+ roinnt athruithe isteach sna chéad chéimeanna den nós imeachta tearmainn chun an oiread faisnéise agus is féidir a fháil ó iarratasóirí agus ag an gcéim is luaithe agus is féidir.

Tugadh forbairtí tábhachtacha faoi deara sna príomhréimsí téamacha den Chomhchóras Eorpach Tearmainn:

Maidir le rochtain ar nós imeachta, in 2018, mar threocht ghinearálta, thug tíortha AE+ roinnt athruithe isteach sna chéad chéimeanna den nós imeachta a bhí dírithe ar an oiread faisnéise agus is féidir a fháil ó iarratasóirí ag céim luath. I measc na n-athruithe sin bhí ionaid teachta a bhunú, teicneolaíochtaí nua a thabhairt isteach chun iarratasóirí a shainaitheint níos fearr, agus oibleagáidí a leathnú d'iarratasóirí chun comhoibriú leis na húdaráis agus an doiciméadacht riachtanach a sholáthar ag céim luath den nós imeachta. Cuireadh tuilleadh eolais faoin bpróiseas ar fáil do na hiarratasóirí freisin, lena n-áirítear faisnéis faoi fhilleadh deonach. Ag an am céanna, ardaíodh ceisteanna bunúsacha maidir le cur chuige sistéamach ar fud an Aontais Eorpaigh maidir le rochtain shábháilte agus éifeachtach ar nósanna imeachta do dhaoine a tartháladh ar muir ag an díospóireacht faoi dhíbhordáil imirceach ar an bhfarraige sa Mheánmhuir. Ar an iomlán, d'ardaigh gníomhaithe sa tsochaí shibhialta ábhair imní éagsúla i roinnt tíortha AE+ i dtaca le rochtain éifeachtach ar chríoch agus rochtain ar an nós imeachta tearmainn, lena n-áirítear bacainní ar an teorainn agus constaicí praiticiúla a bheith

ann maidir le rochtain a fháil ar an nós imeachta go héifeachtach agus laistigh de thréimhse réasúnta ama.

Teastaíonn faisnéis ó dhaoine atá ag lorg cosaint idirnáisiúnta chun a fháil amach cad iad na hacmhainní atá ar fáil chun aghaidh a thabhairt ar a gcuid riachtanas cosanta agus ar a ndálaí pearsanta nuair a thagann siad chun na hEorpa. In 2018, lean riaracháin náisiúnta agus sochaí shibhialta tíortha AE+ araon ag treisiú a n-iarrachtaí faisnéis chruinn agus chuimsitheach a sholáthar do dhaoine a bhí ag lorg cosaint idirnáisiúnta. Ina theannta sin, leathnaíodh an fhaisnéis a chuir údaráis AE+ ar fáil chun cearta agus oibleagáidí maidir le cosaint a chur san áireamh, chomh maith le lánpháirtíocht, lena n-áirítear seisiúin oiliúna ionduchtúcháin a eagrú d'iarratasóirí nó do thairbhíthe stádas dídeanaí agus stádas cosanta coimhdí, sna tíortha óstacha. Bhí rochtain ar fhaisnéis do mhionaoisigh neamhthionlactha fós mar phríomhthosaíocht ar fud AE+, agus tháinig méadú ar úsáid uirlisí agus teicneolaíochtaí meán nua in 2018 chun inrochtaineacht a mhéadú.

Is coinníoll riachtanach é cúnaimh dlíthiúil agus ionadaíocht dlíthiúil freisin maidir le rochtain éifeachtach iarratasóirí ar an bpróiseas tearmainn. In 2018, bhain athruithe a thug tíortha AE+ isteach i réimse an chúnaimh dlíthiúil agus na hionadaíochta dlíthiúla le leathnú cúnaimh do chéimeanna éagsúla den phróiseas tearmainn agus, uaireanta, athruithe ar na gníomhaithe a bhfuil baint acu le soláthar seirbhísí dlí. I gcomhar le tionscnaimh a rinne údaráis, bhí ról ag gníomhaithe sa tsochaí shibhialta, go háirithe eagraíochtaí a bhfuil taithí oibríochtaí acu, maidir le

dúshláin agus srianta atá ann cheana is shainaithint.

Is ionann ateangaireacht éifeachtach agus sine qua non maidir le cumarsáid chuí idir an t-iarratasóir agus na húdaráis ag gach céim den phróiseas tearmainn, trí rochtain a fháil ar an nós imeachta, chuig na céimeanna iarratais, scrúdaithe agus achomhairc. In ainneoin an laghdaithe ar líon na n-iarratas in 2018, d'fhan éagsúlacht teangacha i measc iarratasóirí ag beagnach na leibhéil chéanna agus a bhí in 2017, rud a fhágann go bhfuil tús áite ag ateangaireacht maidir le riachtanais nósanna imeachta.

Tríd is tríd, d'fhan na creataí dlí agus beartais náisiúnta seasmhach den chuid is mó maidir leis an ateangaireacht, agus bhí mionathruithe ann a bhí dírithe ar ghnéithe den nós imeachta maidir le soláthar na hateangaireachta a shoiléiriú. Ar na dúshláin a aithníodh i dtíortha AE + sa réimse sin bhí, uaireanta, easnaimh sna hacmhainní daonna a bhí ar fáil ag céimeanna áirithe den nós imeachta tearmainn agus easpa cáilíochtaí ateangairí a bhí páirteach sa phróiseas.

Maidir le scrúdú a dhéanamh ar iarratais ar chosaint idirnáisiúnta ag an gcéad chéim, féadfaidh na Ballstáit úsáid a bhaint as nósanna imeachta speisialta, amhail nósanna imeachta brostaithe, nósanna imeachta um chriosanna teorann agus nósanna imeachta tosaíochta, agus iad ag gníomhú ag an am céanna i gcomhréir leis na bunphrionsabail agus na bunráthaíochtaí a bheartaítear i reachtaíocht tearmainn na hEorpa. San **Iodáil**, thug an Fhoraithe Inimirce agus Slándála, mar a thugtar air, nósanna imeachta simplithe agus brostaithe isteach chun iarratais a scrúdú, chun iarratais chaloiseacha a sheachaint agus chun amanna próiseála a laghdú. In 2018, leanadh le cur chun feidhme nós imeachta mear teorann ar leith maidir

le teorainneacha sa **Ghréig**, i gcur chun feidhme ráiteas AE- na Tuirce, ar cuireadh i bhfeidhm é maidir le daoine a bhí ag lorg cosaint idirnáisiúnta ar oileáin de Lesvos, Chíos, Samos, Leros agus Kos. Sa **Fhrainc**, tugadh isteach athruithe i measc athruithe eile, sna frámaí ama is infheidhme i gcomhthéacs nósanna imeachta brostaithe. Maidir le nósanna imeachta inghlacthachta, i roinnt tíortha AE+, rinneadh tuilleadh mionsonraí ar na coinníollacha neamh-inghlacthachta, agus baineadh úsáid go rialta as coincheapa na dtíortha sábháilte, agus rinne roinnt tíortha athbhreithniú agus leasú ar a liostaí náisiúnta de thíortha tionscnaimh sábháilte.

An ateangaireacht mar riachtanas nós imeachta

In 2018, d'fhan éagsúlacht teangacha i measc iarratasóirí ag na leibhéil chéanna a bheag nó a mhór agus a bhí in 2017, ag cur na hateangaireachta chun tosaigh i ndáil le riachtanais nós imeachta.

D'fhan na forálacha lena gcinntear nósanna imeachta rialta ar an gcéad chéim réasúnta seasmhach ar an leibhéal náisiúnta i dtíortha AE+, in 2018. Rinne athruithe móra reachtaíochta agus beartais difear don mhéid a leanas, mar shampla **Rochtair ar nós imeachta nó Nósanna imeachta speisialta**, agus bhí tionchar aige ar an ngné sin freisin, ach ar an iomlán, níor thuairiscigh tíortha aon leasuithe substaintiúla a mbeadh athbhreithniú iomlán ar reachtaíocht, ar bheartais agus ar chleachtais maidir leis nós

imeachta rialta mar thoradh orthu. Bhí na hathruithe a glacadh dírithe go príomha ar an bpróiseas a dhéanamh níos éifeachtúla tríd is tríd, mar a tuairiscíodh sa chaoi chéanna sa Tuarascáil Bhliantúil do 2017.

Bhain na hathruithe a rinneadh le hathbhreithniú a dhéanamh ar na teorainneacha ama infheidhme don nós imeachta tearmainn; teicneolaíochtaí nua a thabhairt isteach chun iarratais a bhainistiú go leictreonach; athruithe ar raon feidhme pearsanta na n-iarratas; cúnamh dlíthiúil a bheith ar fáil ag an gcéad chéim; an comhoibriú agus an chumarsáid idir údaráis éagsúla a leathnú ag an gcéad chéim; athruithe ar raon na bhforas eisiatachta; agus tionscnaimh chun tacaíocht agus treoir leanúnach a sholáthar don fhoireann a bhfuil baint acu leis an bpróiseas cinnteoireachta ag an gcéad chéim.

Maidir leis an réimse glactha, in 2018, bhain forbairtí i dtíortha AE+ le heagrú foriomlán na gcóras glactha mar fhreagra ar threochtaí sna hiarratais, lena n-áirítear scéimeanna athdháilte agus socrúchán agus na cineálacha saoráidí glactha atá ag athrú. Cé gur laghdaigh roinnt tíortha a gcumas glactha go mór, bhí ar dhaoine eile leanúint ar aghaidh le hiarrachtaí chun líon na n-áiteanna a bhí ar fáil a mhéadú chun an méadú ar líon na n-iarratas ar an leibhéal náisiúnta a mheaitseáil. Rinneadh athstruchtúrú substaintiúil ar eagrú an ghlactha agus tá méadú ar líon na n-ionad teachta ar fud tíortha AE+. Tá go leor tionscnamh dírithe freisin ar chaighdeán na gcoinníollacha glactha a fheabhsú: comhordú níos fearr a bhunú i measc na bpáirtithe leasmhara éagsúla, uirlisí faireacháin a chruthú, ag cinntiú cothabháil na n-áiseanna.

Dhírigh a lán stát go príomha ar a chinntiú nach bhfuil aon ábhar imní maidir le sábháilteacht nó coimhlint ag na saoráidí

glactha. Tugadh aghaidh air seo ar bhealaí éagsúla, lena n-áirítear rialacha inmheánacha a leasú agus saoráidí glactha sonracha a bhunú d'iarratasóirí nach n-urramaíonn na rialacha atá ann cheana i gcórais ghlactha. Bhí na cúirteanna an-ghníomhach maidir le cearta glactha na n-iarratasóirí a mhúnú, mar shampla, maidir le fad na teidlíochta ar choinníollacha ábhartha glactha nó ar shaoirse ghluaiseachta. Glacadh céimeanna chun rochtain ar an margadh saothair a éascú tuilleadh d'iarratasóirí a bhfuil seans maith acu go dtabharfaí cosaint dóibh, agus tá cúrsaí foghlama teanga agus treoshuimh shóisialta éigeantach, i gcásanna áirithe, d'iarratasóirí freisin.

I réimse na coinneála, tugadh isteach dlíthe nua, leasuithe, nó treoracha rialtais i roinnt tíortha AE+ chun sainiú nó forbairt bhreise a dhéanamh ar fhorais choinneála agus ar roghanna eile seachas coinneáil i gcomhthéacs nósanna imeachta tearmainn agus fillte, mar shampla, trí shoiléiriú breise a dhéanamh ar cad is baol féideartha ann don ord poiblí nó don riosca éalaithe. Ina theannta sin, glacadh céimeanna chun tacaíocht a neartú do phríosúnaigh leochaileacha agus chun trédhearcacht a mhéadú maidir le coinneáil. Ar an gcaoi chéanna le 2017, tháinig forálacha dlíthiúla nua i bhfeidhm i dtíortha éagsúla AE+ le linn 2018 lena gcuirtear srian le saorghluaiseacht nó cónaí daoine atá ag fanacht sna hionaid ghlactha. Dhírigh athruithe breise i réimse na coinneála ar na teorainneacha ama is infheidhme agus ar mhéaduithe ar chumas coinneála. Chuir gníomhaithe na sochaí sibhialta imní in iúl i roinnt tíortha maidir le cur chun feidhme mícheart reachtaíocht tearmainn AE i ndáil le coinneáil iarrthóirí tearmainn agus coimircí laistigh den nós imeachta coinneála.

Maidir le nósanna imeachta ag an dara céim, d'fhan creatáí reachtaíochta, beartais

agus cleachtas i dtíortha AE+ réasúnta seasmhach i rith 2018, gan i gceist ach mionleasuithe den chuid is mó. Mar sin féin, is cosúil go bhfuil tionchar méadaitheach ag cúirteanna agus binsí a bhfuil baint acu leis na nósanna imeachta tearmainn. Ós rud é gur aistríodh go leor iarratas chuig an dara céim in 2018, bhí níos mó deiseanna ag cúirteanna agus binsí cinntí a shoiléiriú, ag múnlú réimsí eile de riachtanais an nós imeachta tearmainn a thuilleadh.

Go sonrach, thuairiscigh roinnt tíortha AE+ athruithe dlí, beartais agus cleachtas tar éis cinntí cúirte Eorpaí nó náisiúnta. Áiríodh ar fhorbairtí sa réimse sin athruithe ar na teorainneacha ama is infheidhme, soláthar cúnaimh dlíthiúil, agus an ‘ceart fanachta’ ar feitheamh cinnidh ag an dara céim.

Ós rud é gur aistríodh go leor iarratas chuig an dara céim in 2018, bhí níos mó deiseanna ag cúirteanna agus binsí cinntí a shoiléiriú, ag múnlú réimsí eile de riachtanais an nós imeachta tearmainn a thuilleadh.

Sa bhliain 2018, méadaíodh ar chaighdeán tíortha AE+ maidir le táirgeadh faisnéise faoin tír thionscnaimh agus maidir le dearbhú cáilíochta a gcuid táirgí faisnéise faoin tír thionscnaimh a fheabhsú. Tháirg agus roinn tíortha AE+ raon leathan foilseachán rialta agus foilseachán nua,

a bhfuil cuid mhaith díobh ar fáil trí Thairseach faisnéise faoin tír thionscnaimh EASO. Go minic, tá na foilseacháin faisnéise faoin tír thionscnaimh sin bunaithe ar mhísin aimsithe fíricí a rinne tíortha AE+ i dtírú tíortha. Mar threocht ghinearálta, lean go leor aonad náisiúnta faisnéise faoin tír thionscnaimh lena gcomhoibriú le EASO agus a gcontrapháirteanna i dtíortha eile, lena n-áirítear i gcreat Líonraí faisnéise faoin tír thionscnaimh EASO.

Áirítear le acquis an Aontais Eorpaigh maidir le tearmann rialacha a bhaineann le sainaitheint a dhéanamh ar sholáthar tacaíochta d'iarratasóirí a dteastaíonn rátháíochtaí nós imeachta speisialta uathu (go háirithe mar thoradh ar chéasadh, ar éigniú nó ar aon chineál eile foréigin shíceolaíoch, fhisiciúil nó ghnéasaigh). Ceann de na príomhghrúpaí ina leith sin is ea mionaoisigh neamhthionlachta atá ar lorg cosanta gan a bheith faoi chúram ag aosach freagrach. Bhí láithreach na mionaoiseach neamhthionlachta taobh thiar de roinnt forbairtí i dtíortha AE+. Áiríodh orthu sin, go háirithe, coigeartuithe san acmhainn glactha do mhionaoisigh neamhthionlachta, ag brath ar shreafaí ábhartha, agus feabhas ar shaoráidí glactha speisialaithe; feabhas a chur ar chúram trí, i measc nithe eile, chomhar idir údarais náisiúnta agus gníomhaithe earnáil neamhbhrabúis an Aontais Eorpaigh; infheistíocht bhreise i gcaighdeán agus i gcainníocht an chúraim teaghligh; bearta a thabhairt isteach maidir le sainaitheint luath agus cosaintí nós imeachta atá dírithe ar fholláine agus ar fhorbairt shóisialta mionaoiseach a chinntiú; teicneolaíochtaí nua a fhostú le haghaidh measúnú aoise; agus iarrachtaí chun saineolas na mball foirne a dhéileáilann le mionaoisigh neamhthionlachta a fheabhsú. Bhí sainsaoráidí agus sainseirbhísí glactha ar cheann de na príomhfhorbairtí maidir le grúpaí leochaileacha eile freisin le cuid mhór tíortha rud a chruthaigh sainsaoráidí

chomh maith le sásraí a chur i bhfeidhm le haghaidh sainaitheanta agus tarchuir. I roinnt tíortha, léirigh gníomhaithe na sochaí sibhialta imní faoi leordhóthanacht na gcoinníollacha glactha do dhaoine leochaileacha agus easnaimh i soláthar cúnamh chórasaigh agus shaincheaptha.

Is féidir le daoine ar deonaíodh cineál cosanta idirnáisiúnta dóibh i dtír AE+ leas a bhaint as cearta agus tairbhí éagsúla a bhaineann leis an stádas sin. Is gnách go leagtar síos cearta sonracha a thugtar do thairbhíthe cosanta idirnáisiúnta i reachtaíocht agus i mbeartais náisiúnta. Is iondúil go raibh athruithe reachtacha, beartais agus cleachtas ar ábhar na cosanta i dtíortha AE+, i rith 2018, dírithe ar thairbhíthe cosanta idirnáisiúnta, ach ina theannta sin ar ghrúpaí níos mó náisiúnach tríú tíortha nó daoine a bhfuil cúlra imirceach acu, ag brath ar chomhthéacs sonracha na tíre.

Tá sé deacair treochtaí foriomlána AE a shainiú, mar bhí na forbairtí á dtiomáint ag próifílí sonracha tairbhíthe agus ag tréithe foriomlána na himirce laistigh den chomhthéacs náisiúnta. Tháinig

dhá réimse chun cinn, agus ba chosúil go raibh roinnt athruithe cnuasaithe thart orthu: an t-athbhreithniú rialta ar stádas chosanta agus cúrsaí teanga agus sochcúltúrtha atá nasctha leis an réimse fostaíochta.

Maidir le fillteacha, lean tíortha AE+ in 2018 de bheith ag streachailt chun iad siúd ar diúltaíodh dá n-iarratas ar thearmann a fhilleadh go héifeachtach; fírinne a léirítear sa chóimheas foriomlán íseal d'fhillteacha éifeachtacha. Ina Anailís Rioscaí Bhliantúil do 2019, thug Frontex le fios gur thit líon na bhfillteacha in 2018 arís ar na cinntí a d'eisigh Ballstáit chun imircigh a thabhairt ar ais. Sa chomhthéacs sin, dhírigh athruithe reachtaíochta a tugadh isteach san AE+ ar fhilleadh iar-iarratasóirí a éascú, trí dheireadh a chur le héifeacht fionraíochta uathoibríoch achomharc i gcás próifílí áirithe iarratasóirí a cuireadh faoi nósanna imeachta mear nó nósanna imeachta speisialta, nó tríd an riosca éalaithe a mhaolú, nó trí bhearta a dhéanamh lena chinntiú go bhfuil na doiciméid taistil riachtanacha i bhfeidhm i gcás go bhfuil gá leo chun críocha fillte.

Teagmháil a dhéanamh le hinstiúidí an Aontais Eorpaigh

Dul ann tú féin

Tá na céadta Ionad Eolais “Europe Direct” ann ar fud an Aontais Eorpaigh. Is féidir leat seoladh an ionaid is gaire duit a fháil anseo: https://europa.eu/european-union/contact_ga

Ar an bhfón nó le ríomhphost

Seirbhís is ea Europe Direct a thabharfaidh freagra duit ar cheisteanna faoin Aontas Eorpach: Is féidir leat dul i dteagmháil leis an tseirbhís sin:

- ag uimhir shaorghlao: 00 800 6 7 8 9 10 11 (d’fhéadfadh oibreoirí áirithe táille a ghearradh as na glaonna sin),
- ag an ngnáthuimhir seo a leanas: +32 22999696, nó
- le ríomhphost, tríd an suíomh: https://europa.eu/european-union/contact_ga

Eolas a fháil faoin Aontas Eorpach

Ar líne

Tá eolas faoin Aontas Eorpach ar fáil i ngach ceann de theangacha oifigiúla an Aontais Eorpaigh ar an suíomh gréasáin Europa ag: https://europa.eu/european-union/index_ga

Foilseacháin de chuid an Aontais

Is féidir leat foilseacháin de chuid an Aontais Eorpaigh, idir cinn saor in aisce agus cinn a bhfuil praghas orthu, a íoslódáil nó a ordú ag: <https://publications.europa.eu/ga/publications>. Más mian leat a lán cóipeanna de na foilseacháin saor in aisce a fháil, is féidir dul i dteagmháil le Europe Direct nó le d’ionad eolais áitiúil chun é sin a dhéanamh (féach https://europa.eu/european-union/contact_ga).

Dlí an Aontais Eorpaigh agus doiciméid ghaolmhara

Chun teacht ar eolas dlíthiúil ón Aontas Eorpach, dlí an Aontais Eorpaigh ón mbliain 1952 ar aghaidh sna teangacha oifigiúla san áireamh, téigh chuig EUR-Lex ag: <http://eur-lex.europa.eu>

Sonraí oscailte ón Aontas Eorpach

Is féidir teacht ar thacair shonraí ón Aontas Eorpach ag Tairseach Sonraí Oscailte an Aontais (<http://data.europa.eu/euodp/ga>). Is féidir sonraí a íoslódáil agus a athúsáid saor in aisce, ar bhonn tráchtála nó ar bhonn neamhtráchtála.

BZ-02-19-250-GA-C

Oifig Foilseachán
an Aontais Eorpaigh

ISBN 978-92-9476-739-4
doi:10.2847/862638